

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De præparatione actiuæ vitæ, & moralis. Cap. IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

Rom. 12.
Prou. 25.

tractione somni vel cibi. Quare dicit Apostolus: *Rationabile obsequium vestrum*. Tertium, est ipsius intellectus nimia curiositas inuestigando & ratiocinando: *Quia qui scrutator est maiestatis, opprimetur à gloria*. Si igitur occupatione salubri vim suam intellectiuam exercitare voluerit, faciat ipsam velut pedissequam vim amatiuam subsequi, vt nihil in sua contemplatione requirat, nisi quod inflammationem mentis ac vnionem spiritus redoleat & excitet. Alioqui cōtraria erit dono septimo Spiritus sancti, scilicet dono sapiētiae, quæ sicut intellectus ad agnitionem, sic ipsa sapientia ad degustationem aspirat: nō vtique quamcumque degustationē, sed ipsius charitatis, quæ palatum est ipsius spiritus, vt postea videbitur.

De preparatione actiue vite, & moralis. Cap. IIII.

Mal. 48.

Sapient. 2.

Visioni spiritali tria necessaria.

Matth. 5.

Increata Sapientia licet super vniuersa creata radios suos, veluti quædam indicia sapientiae suae, diffuderit, ampliori tamen priuilegio propriam imaginem animabus humanis eleganter impressit, secundum muneris sui largitatem. Sed *homo cum in honore esset, non intellexit*, quinimò & sapientiae lux infusa diuinitus, per peccati tenebras & caligines occupationum temporalium obtenebrata fuerat, eò quod *excacauit illos malitia eorum*. Vnde ad preparationem debitam actiue vite, visio spiritalis est nobis necessaria, ne cæcitate multemur æterna. Ad cuius visionis excitantiam, sicut ad corporalem, tria præcipuè requiruntur. Primum, est lumen medium visionis, aërem scilicet illuminans: per quod intelligitur infusio luminis gratiae gratis datæ vel præcurrentis. Et hæc omnibus communiter datur, vt sic omnibus excusationis velamen auferatur. Vnde, sicut Pater cælestis *solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos*: sic in omnes gratiam gratis datam diffundere non cessat, licet in omnibus æqualiter non operetur. Quidam enim, vt arbores malæ, fructus ægrestes afferunt, eò quod furculos & ramulos malos, id est, vitia amputare non curant, vt bonorum fructuum furculi inferantur, & gratia gratum faciens acquiratur. Dum autem hæc gratia præueniens ad introductionem gratiae gratum facientis efficaciter negotium suum exequitur, tunc anima prauis desiderijs resistere inducta, veluti diuino timore trepida, reatuque propriae cōscientiæ pauida, cogitat quid agere debeat: & in ea protinus nascitur peccatorum displicentia, ac naturalis quædam beneuolentia. Ibi que præcurrentis gratia summis innixa viribus gradum sistere cogitur: attritoque corde, & omnifarè quod in se est

se est faciente, nec progredi propria virtute valente, restat diuinæ bonitati negotium, utcumque inchoatum, consummandum. Quæ scilicet præclarum illud lumen gratiæ gratum facientis, animæ sic attritiæ, nullis dignis meritis præcedentibus infundit. Nam hoc lumen Deus, quem nulla attingunt merita, per semetipsum infundit, cognitiuas & affectiuas animæ vires illuminans & compungens. Et hic est consummatio gratiæ præcedentis, & initium subsequentiæ. Et hoc est lumen supernaturale, quod diximus ad visionem requiri spirituale. Secundum autem, est voluntas videtis speciem visibilem in oculis imprimi permittens, per quod intelligitur motus liberi arbitrij in Deum. Secundum, in quâ, non tempore, sed natura. Quia cum animæ gratia infunditur, simul etiam subito liberum arbitriū in Deum mouetur: ex qua scilicet vnione animæ cū Deo charitas oritur, quæ vinculum amorum est & nexus amoris. Tertium denique est oculorum puritas, ut eis materialium rerum species intentionaliter, seu spiritualiter imprimi possint. Per quod intelligitur emanatio conscientia, quæ fit per motum liberi arbitrij in peccatum per detestationem. Nam charitas, nullam patitur in conscientia peccati maculam residere, quia solum sua existentia multitudinem operit peccatorum, & informem attritionem commutat in perfectam contritionem. Contritio verò mox lachrymis, & dolore conscientiam abluit, & odio peccati, beneque viuendi proposito, nuda, simplici, & non ficta confessione, vitiorum virus euomere festinat, bene recolens illud Psal. *Misericordia, & veritas præcedent faciem tuam, beatus populus qui scit iubilationem.* Hæc duo præcipue fideliter exequi non fastidit, ut ad tertium tantò perfectius peruenire mereatur. Ad confidentiam ergo diuinæ misericordiæ sic peruenire debet, ut in se primò diuinū iudicium exequatur, & quantum prius per delectationes vitiosas defluerat, tantum nunc de eisdem peccatis doleat: & quantum auertendo se prius à Creatore suo per mortale peccatum ipsum contemnendo recesserat, tantum eidem humiliter se substernendo secundum sui totalitatem liberaliter offerat, ut sic in nouum quendam gratiæ statum renascatur, ac illi, qui summa maiestas est, & indeficiens bonitas, per vnitiuum amoris glutinum sensim vniatur. Nam solus amor illum ad spem veram, & firmam confidentiam erigit, diuinæ misericordiæ, bonitatis, largitatis, & familiaritatis, quem nulla virtus alia, nulla quantumcunque ardua penitentia perfecte erigere potest. Et nihil vtique tam neces-

Sap. 1.

sarium ad perfectionem proficere volenti. Vnde Sapiens: *Sentire, inquit, de Domino, in bonitate*. O spes sancta, o fidelis confidentia, dummodò non prouocet ad incuriam vel ignauiam, sed magis aspiret ad diuinam gratiam, confurgat ad beneuolentiam, incitet ad amorem, excitet ad gratitudinem, alliciat ad perfectionem, deserat grata, arripiat ardua, sustineat aduersa. Veruntamen, ipsam veritatem iustitiæ sic exequi conuenit, quòd licet de diuina misericordia, & peccatorum uenia firmiter speret, & confidat, in seramen iustitiæ ueritatem profectum & indignum humillimè prosternedo, præteritam ingratiudinem dolorosè confitendo, diuinam longanimitatem exaltando. Ibiq; totis præcordijs omnem uoluntatem suam transfundat in Deum, tam in aduersis, quam in prosperis, in omnibus se lætum & pacatū exhibens, & ad omnes se flexibilem, mansuetum, & beneuolum ostentans.

Discessio
propria.Incipientibus Deo
uiuere forma.

Ceterum, ut incipientibus, & simplicibus formula detur, discat gerere cor flexibile ad omne bonum, & in abyssali humilitate fundatū: pro quo quotidianis exercitijs tribunal illud diuinum adeat, & delicta præterita recolendo desseat peccata, præsertim maiora, generaliter saltem, prout potest, coram Deo, quasi colloquedo recitet, & enumerando suspiret, debitoque tempore nuda & pura cõfessione deregat, Deum in omnibus exaltando, se uero in omnibus deprimendo, accusando, & ueniam exorando, formans ad hoc orationes debitas ac iaculatorias, suspirans, & lachrymans. Quia sicut lima operatur in ferro, ita quòd in qualibet sua cõfricatione, aut deratione, de ferri rubigine modicum quid deradit: sic nimirum quodlibet suspirium aliquid de rubigine peccatorum efficaciter demit, & eliminat: Sicque magis ac magis se purgans, ad percipienda, quæ ratio non inuestigat, & intellectus non speculatur, diuino subsidio sustollitur. Peccata tamè carnalia magis succinctè recolat, ne ei diabolus id regerat ad delectationem, unde debuisset accipere medicinam. Porro dolorem pro peccatis sic ordinet, quòd potius desseat diuinam offensam, & inhonationem, quam proprium dispendium, & perditionem. Congerat pariter diuinam largitatem & propriam ingratiudinem, diuinam diligentiam, & propriam negligentiam. Deinde diuina recolat beneficia tam ingrato ex sola liberalitate collata: In creatione, qua nos fecit ad imaginem & similitudinem suam: In incarnatione, qua se dedit in imaginem & similitudinem nostram; In conuersatione, qua laborauit ad instructionem nostram;

Suspiriū p
peccatis.Desendum
quidnam
in peccato.Beneficia
Dei.

nostram: In passione, qua desudauit ad redemptionem nostram. In mansuetissima longanimitate, qua tam patienter expectat emendationem nostram, & sustinet peruersitatem, & execrationem nostram. Et in his omnibus eius infinitam bonitatis clementiam attendens, confurgat ad veram confidentiam sine hesitatione diuinam postulando gratiam.

Verum, ut omnium meditationum discretio vtrunque habeatur, <sup>Meditatio-
nū gradus.</sup> sciendum est, quod quanto meditationes ab ipso timore per dolorem & displicentiam procedentes in purissimam & intensissimam charitatem profecerint, tanto sunt nobis vtiliores, propria virtute efficaciores, diuina gratia vberiores, ipsi Deo gratiores, ad purgationem aptiores, & ad perfectionem viciniore. Et ideo illae meditationes iudicantur infirmę, quae solum timorem incurrere solent, sicut mors incerta, purgatorij pena, districtum iudicium, & infernale supplicium, quibus occupari debent, qui nondum gloriari didicerunt, & in quibus concupiscentia mundi nondum extincta est, quibus denique minima respiratio latitiae occasio fit ruinae. Et horum quidem timor plerumque seruilis est, & ad modicum vtilis, comprimens quidem manum, sed non affectum, quos liberet adhuc peccare, si liceret impune. Disponit quidem ad gratiam, sed insufficiens est ad veniam. Ad timorem enim initialem deducit, qui principium est omnium donorum, subesse tamen imperfecto diuinum amorem introducens. Secundus vero gradus meditationum in his consistit, quae dolorem, pudorem, humiliationem, & auersionem inducunt, sicut recordatio peccatorum, in qua se in principio occupare debet, cum Psalmista dicente: *Lauabo per singulas noctes, id est, Psal. 6.
iniquitates, lectum meum.* Et cum Ezechia: *Recogitabo tibi omnes an- Isaia 38.
nos meos in amaritudine animae meae.* Quem tamen dolorem & lachrymarum effusionem, per intentionem rectam * ordinare debet, non tantum ponderando proprium dispendium, proprium periculum, <sup>* Aliā ad-
ornare.</sup> exteriorem confusionem, temporalium amissionem, aut felicitatis suae dilapidationem, quantum diuinam indignationem, gratiae amissionem, & ingratitude maculam. Et haec ita continuare debet in principio, quousque superradiante diuino lumine, sibi videbitur expedire. Postquam enim in propria mortificatione se senserit proficere, mundum sibi vilescere, carnem deficere, & spiritum sursum aspirare, paulatim incipiet animum suum erigere, & ad diuinam dilectionem ac vniōnem dulciter & fortiter anhelare. Sicut enim videmus in aedificiis arcuatis, quod ligna prius supponuntur, ut sic muri firmi-

Rrrr

tas su-

tas superadificetur: quo perfectè adificato accōsummato, ligna sup-
 posita penitus amouentur: sic & mens nostra, cum in amore primò
 imperfecta consistat, per diuersas meditationes ad amorem vnitium
 consurgere debet, & id aspirando potius, quàm cogitatio, prout postea
 videbitur. Cum autem per continuum exercitium in amorem vni-
 tium confirmata fuerit, & vtitata, ac per multas flammigeras affe-
 ctiones supra se dextera dilecti sui subleuata, tunc citius, quàm exco-
 gitari potest, sine cogitatione prauia, vel concomitante, quotiescunq;
 placuerit, in Deum afficietur, innumerabilibus desiderijs ad ipsum so-
 lum possidendum aspirando. Et huius ædificij salutiferi fundamentū
 in principio substernendum est, vt omnis perfectionis semita, com-
 pendiosa inueniatur. Postquam igitur aliquanto tempore vitam pri-
 stinam anxius deplorauerit, in quotidianis duo præsertim attendere
 debet, ne scilicet ad recolenda vitia pristina nimis insistat, vel ad quo-
 tidiana reuoluenda, deploranda, confitenda nimis se deiciat, aut men-
 tem occupet & interturbet. Nam omnis peccatorum rememoratio,
 quam concomitatur quædam delectatio vitiosa, vel desperatio peri-
 culosa, vel pusillanimitas, aut scrupulositas conscientiosa, protinus re-
 sciendenda est, eò quòd affectum extinguit, animum deprimat, famili-
 aritatem alienat, mentem obnubilat, & à contèplatione reuocat. Nam
 tales remanent quasi *dormientes vulnerati in sepulchris*, suis dolorosis
 contenti latibulis: nec, quandiu sic perseverauerint, vnquam ad lucem
 diuinæ contèplationis assurgere praualent, eò quòd animum con-
 templantis ab omnibus otiosum & liberum esse oporteat. Confitea-
 tur igitur, & recolat peccata sua succinctè, ita vt eorum displicentiam
 exerceat indirectè, per vigorosam scilicet conuersionem in diuinum
 amorem: in qua nimirum conuersione displicentia venialium impli-
 citè continetur, quia ex hoc illi displicet omne quod retardat, & re-
 trahit ab amore perfecto, multo què efficacius per amorosam in Deum
 conuersionem delectentur, quàm per directam contritionem. Et hæc est
 industria felicissima, à paucis admodum frequentata. Secundò dili-
 genter attendat, quòd in quotidianis affectum venialium funditus
 eradicet, quoniam hæc est emendationis semita Deo gratissima. Ali-
 ud est enim ex occasione, & infirmitate, & aliud ex affectione in ve-
 nialia labi. Nam quia fragiles sumus, omnia venialia cauere non pos-
 sumus, quàmquam bene omnes affectiones vitiosas eradicare valeamus,
 siue sint inepta lætitia, siue vana gloria, vel propriæ complacentiæ, &
 similia.

Vitia quo
 modo re-
 colenda.

Psal. 87.

Peccata
 quatenus
 confitean-
 da.

Affectus
 venialium
 peccatorū
 referendus.

similiū. Sed ad incepta redeamus. Fundamentum igitur aspirationis huius, & amorosa consurrexionis erit memoria seruida Domini passionis, & hic est tertius gradus meditationum. In hac autem passione, secundum Bernardum, cogitare debemus opus, modum, & causam. Opus, inquam, quātum ad inexpressibilem acerbiteriam ad compatiendum, ut congloriamur. Modum autem, quātum ad ineffabilem benignitatem, ad imitandum, ut assimilēmur. Causam denique, quātum ad intensissimam charitatem ad redamandum, ut uniamur. Et primum quidem bonum est, secundum melius, sed tertium est optimum; quia ducit ad quartum gradum meditationum, id est, ad purissimum charitatis exercitium. Sicque per viam compendij totius vitæ perfectionem celeriter quis apprehendere poterit, si saltem in his, quæ dicta sunt, se strenuè, constanter, & discretè exercitauerit, licet, pro pudor, multis videatur difficile, & paucis sit amabile: multisque videatur impossibile, eò quòd, contemptis semitis, vias quidem duras & laboriosas ambulant, sed tortuosas, ac per hoc ad optatum finem minime deducentes, pusillanimitatem nō auferentes, nec veram confidentiam ingerentes, sed plerunque in via deficere facientes, ita quòd posteriora illorum sunt peiora prioribus. Denique, nec facile quis adeptū se putet aliquam sanctitatis perfectionem, si forte per amorem sensibilem, & oblectationem in terrenam, eidem gratia diuina frequentius aridere videatur: quia multæ sunt affectiones, quæ sunt innati appetitus ipsius naturæ, & volūtatis propriæ, aut certè proprii sensus, & nouitates curiosæ, quæ quandoque reputantur magna sanctitatis indicia. Nam præsertim citra annum 40. multū inclinabilis est natura, & inconstans, & affectuosa, quærens sæpius in suis exercitijs commodum spiritualis saporis: & oblectationis, ipsa tamen ignorante natura. Sicque talium conuersatio non est pura, sed affectionibus naturalibus, & diuersis imperfectionibus admixta, & infecta. Et ubi vitam cælicam, & spiritualem fouere se putat, ibi propriam, & immortificatam voluntatem, & nudā naturam pascit & confortat, nisi potiori desiderio fideliter insistat propriæ mortificationi, ac diuinæ assimilationi, tam secundum diuinitatem, quàm secundum humanitatem, in penitentia operibus, sanctis exercitijs, & ignitis desiderijs carnalem vitam trucidando, terrenam oblectationem, vanitatem, & omnem otiositatem cōculcando, cuncta diuinæ iustitiæ contraria deuincendo, amorem purum, & intensum in dilectum subuehendo, ac omnem propriā voluntatem in diuinū beneplacitū.

Passionis
Christi me-
ditanda
opus.

Modus.
Causa.

Lucæ 11.
Profectus
notitia.

Naturæ in-
stabilitas.

neplacitum nudè constituendo. Insistat, inquam, felicissimæ diuinæ vnioni flammigeris affectionibus, non quidem in donis, & oblectationibus turpiter residendo quiescens, sed omnium datorem in illis, & super illas, summa cum intentione requirens.

Seruū mercenariū efficiuat quæ.

Hæc tria sic intelligenda sunt, vt peruerso amore finem se constituat homo sui ipsius, paratus peccare, si poenā nō timeret, de quibus operibus superbiens.

Nam tria sunt, quæ faciunt hominem in diuino seruitio mercenarium, & reprobatione dignum. Primum est, quod in omnibus exercitijs semetipsum & proprium lucrum querit, aut proprium damnum refugit: propter quæ duo ferè cuncta facit, vel dimittit: ita quod multa bona fortiter ac voluntariè perficere possit proprijs commodis vel incommodis intendendo. Nam quidam omnia terrena despiciunt, habitum religionis assumunt, cuncta aduersa lætanter sustinent, vt cælestia regna adipisci, vel æterna supplicia effugere mereantur. Nimirum cum & Platonis, vt fertur, discipulus, audita felicitate futuræ beatitudinis, ex alto præcipitem se dedit, vt illam consequeretur gloriam: cuius præcelsum præconium, à viro gentili tam dulciter ingestum audierat. Secundum est, quod vniuersa opera sua, & exercitia quasi magna reputant, potius in operibus proprijs, & virtutibus sperantes, quam in ipsa libertate filiorum Dei, quam sanguine suo pretioso dulcissimus IESVS comparauit. Tertium est, quod nisi præmium à Deo se recepturos sperarent, nunquam tam fideliter suis obsequijs illi deseruirent. Plus etiam timentes fulminationem æternæ dānationis, quam indignationem dulcissimi patris: plus quoque affectantes adipisci æternam gloriam, & propriam salutem, quam Dei laudem, honorè, gloriam, & eius liberam, in obsequijs nostris, seruitutem. Tales igitur seruilis conditionis sunt, & à diuina charitate penitus intacti, quæ nunquam querit quæ sua sunt, faciens hominem seipsum contemnere & despiciere, in Domino verò sperare & confidere.

De ornatu vitæ actiue per virtutes morales. Cap. V.

Nunc autem ordine debito ea prosequamur, quæ necessaria videntur ad ornatum actiue vitæ & moralis. Pro quo sciendum, quod in homine triplex est vnitas naturalis, quæ supernaturaliter ab electis possidetur. Prima est vnitas essentiæ, qua scilicet homo, cum cæteris creaturis, Deo tanquam primariæ causæ naturaliter coniungitur: *quoniam ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia. Ex ipso, per creationem ex nihilo essentialiter emanata: per ipsum, in esse conseruata: & in ipso, tanquam in mente artificis idealiter videntia. Vnde naturaliter omnem hominem comprehendit siue bonum siue malum.*

Vnitas essentialis hominis. Rom. 11.